

Can Llinàs; Cal Mallorquí; Can Bofill; Caves Roura

Alella

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Vall de Rials entre Cal Mallorquí i Caves Roura

Coordenades:

Latitud: 41.49621
Longitud: 2.30378
UTM Est (X): 441888
UTM Nord (Y): 4594077

Classificació

Número de fitxa 08003 - 275
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Antic Ibèric Romà
Segle II aC-VIdC
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Es desconeix l'estat de les estructures excavades. Part van ser destruïdes amb la construcció de Caves Roura.
Protecció Legal
Observacions protecció: ZIA (Catàleg Patrimoni d'Alella - 2010)
Número inventari Si (CCAA 735)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: varis propietaris
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dg., 17/05/2020 - 02:00

Descripció

Des de mitjan segle XX, en els camps situats a l'entorn de les finques de Cal Mallorquí i Caves Roura s'hi havien localitzat superficialment nombrosos fragments de ceràmica romana, que presumien la possible existència d'una vil·la romana. El 19 de gener de 1969 el Sr. Galera, amb la col·laboració de T. Llinàs, J. Ramírez i altres, va iniciar l'excavació del que suposaven una sitja ibèrica. S'excavà fins a 6 m de fondària una fossa de funció indeterminada, on s'hi localitzaren ceràmiques. Posteriorment, en una nova cala en el mateix camp s'assolí el sauló natural a 50 cm de la superfície. Durant l'excavació s'exhumaren nombrosos fragments de ceràmica, "sobretot sigil·lada", claus de ferro, una agulla d'os, una llàntia i dos fragments de ceràmica vidrada romana (PREVOSTI 1981, p. 246).

Una tercera cala va permetre localitzar un dipòsit quadrangular, de parets lleugerament inclinades i fons convergent cap al centre. En les fotografies conservades s'observa que les parets mantienien uns 70 cm d'alçada i que el sòl de dipòsit era d'"opus signinum", amb una mitja canya de junta amb la paret. En el reblliment s'hi localitzà tot tipus de ceràmica, dues lluernes, un botó d'os, una peça de bronze i altres restes. Destaca l'aparició d'un tresoret de 17 monedes de bronze, col·locat en un amagatall format per dues pedres verticals sostenint una d'horitzontal, situat en un dels angles del dipòsit. Les monedes es situen entre els emperadors Domicià (segle I dC) i Filip I (segle III dC).

Al sud d'on es van realitzar les cales, segons la Dra. Prevosti en un camp situat al sud del camí que es dirigeix a Caves Roura (PREVOSTI 1981, p.247), s'hi va excavar una sitja amb materials d'entre el segle II i inicis de l'I aC. L'estructura va aparèixer quan es treien terres per a la construcció de l'autopista.

Al camp de sobre de Cal Mallorquí s'hi localitzà un forn, de planta circular, que no fou excavat completament. Marta Prevosti hi fa constar que "no hi van aparèixer ceràmiques significatives" (PREVOSTI op. cit., p.246).

També es té constància de l'excavació de tres sitges més, d'ubicació indeterminada, una al costat d'una olivera, de la troballa d'un fragment escultòric de bronze que representa un cap de Silè i d'una petita piqueta de ferro, de 13,5 cm de llargada (PREVOSTI op. cit., p.246-247).

Segons la descripció de la Dra. Prevosti, a "mig camí de la carretera que hi mena", en un camp, s'hi va localitzar "un bon nombre" d'enterraments amb "tegula". Es desconeix la ubicació concreta del lloc i si l'esmentat camí correspon al que duu a Cal Mallorquí o al que es dirigeix a Caves Roura (PREVOSTI op. cit., p.246).

Les ceràmiques que es van localitzar en les esmentades excavacions permeten considerar una ocupació de l'indret entre els segles IIaC i VI dC, si bé la major part de produccions es situen entre mitjans del segle I dC i el segle III. Per ara, el conjunt de restes que s'hi ha localitzat permet considerar el jaciment com un notable centre productor, possiblement vinícola, si bé podria tractar-se d'una vil·la.

Segons s'observa en les fotografies conservades, la zona on es localitzà el dipòsit correspon a l'indret on posteriorment es construí l'habitatge de Caves Roura. En el camps a l'entorn d'aquesta finca són molt abundants els fragments de "tegula" i de ceràmiques. En la visita a l'indret per dur a terme la revisió del Catàleg del Patrimoni Arqueològic d'Alella (2004) s'hi va localitzar fragments d'àmfora africana, un opercle i una vora de "dolum". En un marge de la vinya situada al sud de Caves Roura s'hi observà una estructura de pedres i fragments de "tegula", en una àrea amb abundants restes. No es pot confirmar que l'estructura sigui romana, podent tractar-se d'una margenada amb materials reutilitzats.

Observacions:

Sovint s'esmenta l'aparició d'un fragment de ceràmica ibèrica que disposa el dibuix d'un vaixell mitjançant el gravat. L'adscripció d'aquesta peça a Cal Mallorquí és dubtosa, ja que les fonts l'esmenten sempre malament amb la construcció de l'autopista.

El jaciment reuneix una àmplia extensió de restes disperses. És probable la vinculació amb els jaciments de l'Hort d'en Font, Torrent de Rials, Can Petxiu i Can Serra.

A la Masia - Museu Can Magarola d'Alella hi ha diverses caixes de materials del jaciment.

Història

Restes localitzades pels Srs. Lluís Galera, Bartomeu Llinàs i J. Ramírez i d'altres i excavades parcialment l'any 1969 per ells mateixos.

Bibliografia

AJUNTAMENT D'ALELLA (2010). Catàleg patrimoni històric, artístic, cultural i mediambiental; dins el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal d'Alella.

Carta Arqueològica d'Alella. Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya (IPAC). Generalitat de Catalunya, 1987.

FONT, Josep (2004). Catàleg del patrimoni arqueològic d'Alella. Inèdit.

GALERA, Lluís (1970). "Alella i el mar: una troballa singular", Alella, 100, maig de 1970. p.36-37.

GURT, J.M.(1977). "Un tesorillo del siglo III en Masnou (Barcelona)". Gaceta Numismática, 44. Barcelona, p. 81-89.

MATEU, F. (1971). "Hallazgos monetarios (XXI)", Revista Numisma, 108-113. Madrid, p.197.

PREVOSTI, Marta (1981). "Cronologia i poblament a l'àrea rural de Baetulo". Museu de Badalona. Badalona, p.246-257. Làm. XIII-XV.

SANAHUJA, S.E. (1971). "Instrumental de hierro agrícola e industrial de la época ibero-romana en Cataluña". Pyrenae, 7. Barcelona, p.84, fig. 22, 6.

